Uredništvo in upravništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA"
izhaja v pondeljek, sredo in petek popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:
Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6 redne petitvrste; pri večkratnih oznanilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 16. Maribor, dne 10 februarja 1913. Letnik V.

Diagnoza za dr. Kukovca.

V graško deželno bolnišnico je prišla slovenska dekla, ki ni znala ali ni hotela govoriti nemški. Zato ji je zdravnik zapisal diagnozo: slovenisch und dumm. Ako bi dr. Kukovec bil na mestu te uboge, zasramovane Slovenke in bi nad njegovo bolniško posteljo visela tabla z napisom Slovenec in tepec, tedaj bi menda umel našo obstrukcijo in nikdar ne bi bil izpustil svoje govorance v Župelovcu. A večnemščinar ne bo prišel v tak položaj. Zapišimo mu drugo diagnozo, potem ko smo potipali njegovo govorniško žilico.

Župelovski govornik se pred vsem zadira v metodo profesorja Wieserja, katero je dr. Benkovič posnemal v svoji znani brošuri, da je neznanstvena, da jo zavračajo Čehi in Nemci. Seveda odbijajo Čehi kot vladajoča večina napade na njihovo deželno gospodarstvo. Nikakor niso voljni, prispevati še več iz deželne blagajne za nemške namene, kakor to zahteva profesor Wieser. Ako pa tudi Nemci odklanjajo Wieserjeve račune, se to lahko tolmači, ker je ta statistik odkril ogromno davčno moč češkega ljudstva in ker neposredno očita prisednikom nemškega kulturnega in šolskega sveta, da premalo iztisnejo iz deželnih financ, da ti dve korporaciji ne izpolnujeta v zadostni meri nemško-narodnih dolžnosti. Ni čuda, da se Wieserja brani lastna stranka, kakor se bodo dr. Kukovca naveličali njegovi pristaši, osobito če premišljujejo ta vprašanja: Zakaj dr. Kukovec ni iznašel nove, boljše metode, ako Wieser-Benkovičeva ni prava? Zakaj ni pogledal v računske knjige deželnega knjigovodstva, izpisal iz njih resnične številke, jih grupiral po boljšem načinu ter postavko za postavko ovrgel dr. Benkovičeve trditve? Ali ni lažje, splošno frazariti, pobirati stopinje za prednamcem in se hudovati, da je šel po taki poti, kakor pa samostojno misliti ter priti po lastnem raziskavanju do zanesljivejšega rezultata? Naj bi bil komodni gospod dr. Kukovec rajši obul velike čevlje svoje znane učenosti ter delal gaz, čisto novo gaz po štajerskih zametih. Morda bi izsledil še večje krivice, še večjo škodo napram Slovencem, kakor dr. Benkovič. A za resno in logično delo dr. Kukovec ni ustvarjen.

Dr. Benkovič pa tudi ni hotel spisati strogo znanstvene študije, temveč le popularno knjižico, v kateri zadošča, da so številke nekoliko zaokrožene. Vojskovodja tudi ne bo pazil na vsakega prostaka, na vsako kompanijo, ampak bo velike mase razvrstil primerno. V dr. Benkovičevi knjižici gledamo kakor po daljnogledu na grozno armado številk, ki se vojskujejo za nemški in slovenski Štajer. Naš oddelek je po krivici vladajoče večine tako neznaten, da moramo v tem boju omagati in podleči. Če se res radi kompliciranega deželnega knjigovodstva ne dajo lahko slovenski davki in dobitve ločiti od nemških, vendar je jasno, da Slovenci ne dobivamo od deželnih zavodov tistih koristi, kakor bi jih pravilno zahtevali po približni svoji davčni moči. Človekoljubne naprave so po vsem civiliziranem svetu odprte vsakemu človeku. Slovenec lahko na Francoskem, Angleškem in v Ameriki pohaja visoke šole, obiskuje muzeje, in rabi v bolezni javne bolnišnice. Ali je to posebna milost, ako se nam to dovoli v deželi, katere otroci in člani smo tudi mi? Ali je to posebna dobrota, ako od dežele plačani uslužbenci postopajo z našim ljudstvom na način, kakor v uvodu popisanem slučaju? Vrh tega so ti deželni zavodi veliki konsumenti, od katerih pa slovenski obrtnik, trgovec, zdravnik nima beliča. Kdor te kričeče krivice ne čuje, ali če jo čuje, noče umeti, temu se pač naj odvzame doktorski diplom, ako ga ima. Non omnis doctor — doctus!

Štajerski Slovenci smo gotovo zapostavljeni v gmotnem oziru in izkoriščeni od naših sodeželanov. A še hujše se nam godi pri krvnem davku. Vsaka kronovina mora letno dati neko določeno število vojaških novincev. Ker debelovratarji niso za tesno vojaško suknjo, morajo naši fantje nadomeščati njihov primanjkljaj. Ako bi dr. Alojzij hotel pozitivno delati, tukaj bi lahko izpopolnil knjižico dr. Benkoviča. Tukaj bi lahko statistično dokazal, v kakih odstotkih služijo cesarja štajerski Nemci in v kakih mi Slovenci. Seveda bo menda odgovoril celjski anti-obstrukcijonist, da je vojaška obveznost splošna, da moramo dati cesarju, kar je cesarjevega. Tega nikdo ne taji. Toda če on omenja okolnost, da se cesarski davki refundirajo v deželne blagajne, naj bi še omenil, da se naš krvni davek refundira v nemške kraje štajerske dežele, da tedaj socijalna pravičnost zahteva, da se za naš narod v višji meri skrbi, kot dozdaj. Vsega tega zagovornik deželnega gospodarstva ni omenil, ker hoče še nadalje plavati v milosti pri naših nemškutarjih in štajerčijancih. Boji se za mandat, zato se boji zamere pri njih.

Na koncu župelovskega gostobesedičenja, ki se v obliki brošure pošilja celo župnim uradom, je sladka vaba. Tam se čita, da bi zdaj južni Štajer deželni očetje radi obsuli s podporami, toda nesrečna obstrukcija to preprečuje. Ali je res dr. Kukovec tako naiven ljubimec nemško-nacionalne stranke, da ji to veruje, ako mu je to natvezila in si tega ni sam izmislil? Ali ne ve dr. Kukovec, da smo že dolgo let čakali in prosjačili? Ali misli, da je Nemec res kdaj saturiran? In obstrukcija je na poti? Na kak način? Ako so poprej zadostovale deželne doklade, da sta se dve tretjini dežele gospodarski vravnale in podkrepile, ali zdaj iste deželne doklade ne zadostujejo za samo eno tretjino dežele? Kje je tu logika? Ako štajerski Slovenci ne bi plačevali več deželnih doklad, kakor so nekdaj Mažari in še ne dolgo češki Nemci ustavili plačevanje davkov, potem bi imela dr. Kukovčeva trditev smisel in podlago. Ker pa plačujemo deželne doklade v isti meri, kakor poprej, je dežela moralno dolžna, priskočiti nam na pomoč. Za to se ravno poteguje obstrukcija in vsa sladka vaba celjskega generala ne bo imela vspeha. Zastonj je ponatisek, zastonj poštni stroški. Zaman čakate uskokov iz našega tabora.

Pred malo leti so bile na Koroškem velike vojaške vaje, katerih se je udeležil dr. Kukovec, a ne kot general, ampak kot kadetni feldvebelj. Nek slovenski godec je med odmorom začel trobentati slovenske pesmi. Utrujeni vojaki so ga sede in leže poslušali in se radovali domačih glasov. Prišel je k dotični skupini tudi dr. Kukovec, ki je vprašal hornista: „Od kod ste vi?" „Od tam in tam." „Kako ste pa volili zadnjič pri vas?" „Tega in tega poslanca." „Ste pač grdi klerikalci!" S tem se je jeznogledi doktor odstranil od slovenske skupine. To se ponavlja zdaj v politiki. Dr. Benkovič je v svoji brošuri močno zatrobil obstrukcijonistiško pesem. Do zadnje koče se mora slišati njegov glas: „Vzdignite vpehana prosjaška kolena, vzdignite od robote utrujene roke, vzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje se približuje!" Dr. Kukovec pa se od slovenske politike oddaljuje!!

PODLISTEK.

Drečica.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Mati Lena res ni videla snahe v hiši, pa tudi sina ni več priganjala v zakonski jarem, ampak se je poslovila iz tega sveta z zavestjo, da se bodo po sinovi smrti šopirili tujci na Drejčevini.

III.

Tako je bilo. Lena je šla na oni svet in Bog ve, če se jej ni na tej poti utrgal kak klinec, pa že menda ne, ker se je na Radlu dovolj spokorila.

Drečica pa je naprej gospodaril in tkal v druščini svoje sestre in bil je prav srečen, čeravno je nosil koš.

Kozopetna Cila pa se je še isto leto omožila. Ni dobila sicer krampa, kajti Štrucov Miha je bil čeden kot Absalon. Vendar telesna lepota že ni tudi vselej združena z dušno.

Miha ni gledal pri Cili na jamici kot Drečica, ampak na denar. Bil je ljubeznjiv pred zakonom, in znal je po gosposko govoriti in jesti, pa tudi zapravljati in popivati kot gospod.

Komaj ga je imela Cila, gospoda, kakor je nazivala moža v slepi ljubezni, je občutila pa že tudi kramp.

Miha je bil z jedno besedo pijanec, ki je po nedeljah popival, pri povratku pa večkrat pregleštral jezično ženo s palico, ali kar mu je pač v naglici že prišlo trdega pod roko.

Cilini prikupljivi jamici sta se kmalu za vedno poglobili in zategnili v dve bridki brazdi. Postala je mati; pa tudi očetovstvo ni Miheta spametovalo. Cila je pretakala bridke solze in se večkrat pokesala, da ni ubogala gospoda župnika; bi bila dobila sicer krampa po telesu, pa Absalona po duši.

Drečica ni bil škodoželjen človek, pa le nekako hladilo ga je pri srcu, kadar je kaj nasluhnil o Cilinem križu.

Cila se je do dobrega spokorila pod železno roko moževo za svojo prevzetnost, vendar — vsako zemeljsko trpljenje ima svoj konec, tako se je končalo tudi njeno.

Pravijo, da se pijanec spreobrne, kadar se v grabo zvrne, in taka je bila tudi s Štrucovim Mihom. Malo preveč si ga je bil privoščil na žegnansko nedeljo, obležal je v jarku in se hudo prehladil. Obetal je v bolezni poboljšanje, pa ni doživel, da bi ga bil tudi zdrav dokazal; umrl je še predno je zapadel sneg.

Cila ni nič kaj žalovala, ker so jo drugi tolažili: zadovoljna bodi, da si se ga iznebila, bi ti bil itak vse pognal po grlu. Navadila se je vdovskega življenja. Ni šlo sicer pri gospodarstvu naprej, pa vsaj nazaj ne.

Minulo je po Mihovi smrti par let in na Štrucovem je bilo še vse po starem — ne, skoraj bi bil pozabil, Cila je morala dati postaviti stragišče. Nekaj so se izmislili pri gosposki in izdali ukaz, da mora imeti vsaka hiša svoje stranišče.

In temu kruteKu ukazu so se Remšničani le vsled globe pokorili.

Tudi Cila je kot Štrucla pozabila na vse gosposke navade, ki se jih je bila navzela v župnišču in tudi še le po denarni kazni prisiljena, je postavila na dvorišče staro omaro, ki jo je dala prenarediti tako za en kos stranišča.

Kakor rečeno, ta baje zdravstvena naprava je bila jedin napredek po več letih na Štručevini.

Kmalu po drakonični uvedbi stranišča pa se je pokazala na Cilinem domu druga nadležnost, — namreč ščurki, ali, da se bodemo bolje razumeli — grili. Ta nečedna golazen se je silno hitro razmnožila pri Štrucovih. Ljudje, ki so hodili k Cili na dnino, so delali razne opazke in prišlo je kmalu tako daleč, da ni nikdo več šel k hiši radi grilov.

Cila je preganjala te črnuhe na vso moč, uporabljala vse vraže, pa vse zastonj. Ubila je enega, pa jih je prišlo sedem na sedmino. Prišla je do spoznanja, da jej je to golazen zadjala sovražna roka, in menila: starih bab bode treba, da spravim to-le nadležnost od hiše.

IV.

Živela je tedaj na Remšniku Pintekova Katra. Bog ve, kedaj in kje ji je tekla zibeljka; nikdo je ni poznal nikoli mlajše, pa tudi starejše ne. Stanovalo je bable blizu cerkve; veliko molilo in mnogo govorilo in znalo za pomoč v vsaki stiski.

Ni se preživljala teta Katra z ročnim delom, imela je bele roke kot „frajla." Zakaj pa tudi, saj so jo radodarne remšniške gospodinje za razne nasvete in vraže zalagale še preobilno s potrebnim. Vse jo je več ali manj rado imelo, če že ne v srcu, pa vsaj na zunaj, ker se je je vsak bal, da bi mu teta Katra česa ne zadjala.

Le remšniški mladi gospodje kaplani so jo malo po strani pogledovali, ker se ni držala zapovedi sv. Pavla, ki pravi:

„Ženska naj molči v cerkvi."

Katra je pa bila tako en kos drugega kaplana na Remšniku. Klicali so jo kaj radi za smrtno uro k starim bolnikom. Kajti, kadar je teta nataknila svoje očali, jih pomaknila na konec nosa in odprla svojo črno knjigo, je to na bolnika napravilo tak vtis, da je ušla duša iz njega, ko bi bila tudi z verigami priklenjena.

Saj radi tega pa je bila tudi na vsaki sedmini, pa tudi na vsaki gostiji; ker je jokala, če je bilo umestno, pa tudi rajala za potrebo. Brž ko je potegnil mežnar za vrvico mrtvaškega zvonca, pokrila je Katra črno ruto in jo nosila še sedem dni po istem pogrebu.

Ob nedeljah, delavnikih, posebno pa še pri pogrebnih mašah je molila nekak čudni rožni venec, pa ljudem se je dopadel.

(Dalje prihodnjič.)

Celjska izložbena okna pa javna morala.

Naše mesto so vedno radi posečali tujci. V poletnih mesecih si videl po parku in okolici šetati ljudi najraznovrstnejše govorice. Občuti se pa zadnja leta prav neprijetno, da so ti tujci, ki so naše lepo savinjsko mesto redno posečali, začeli izostajati. In občutili so to najprvo trgovci, obrtniki in hišni posestniki z mesečnimi sobami. Vzroka tega izostajanja tujcev se pa mestnim očetom, vzlic občutni škodi, ni zdelo vredno odstraniti, ker sicer bi bili morali nehati biti — Slovencem sovražni. Ostudna, včasih pobalinska, neosnovana gonja proti Slovencem-someščanom je razredčila vrste vsakoletnih tujcev.

Kultura, morala, lepota, to so našim Celjanom neznani pojmi. Kaj nudijo celjska izložbena okna mimoidočim? Saj vemo, da trgovec po navadi izloži najlepše, kar ima. Tu pa vidimo nelepo in predrzno izzivajoče podobe, ki so izložene, da vzbujajo nizke instinkte, pohotne poglede, živce razjedajočo zabavo. Slikam manjka popolnoma vsak izraz umetnosti. Kar more trgovec kje najti lascivnega, dvomljive vrednosti, pa v izložbo ž njim. Knjige, karte, časopisi zakotnih izdajateljev, vse najdeš tu. Če ima knjiga nemara na naslovni strani premalo mikavnega, evo, tam na drugem mestu jo vidiš odprto z razdražljivo podobo, da se rajši odločiš za njo. Tam zopet ti bode v oči umazani „Simplicissimus“, list, ki so ga v Rusiji in Švici pognali iz svojih mest radi njegovih nesramnosti. Proizvode umazane literature, kakor romani roparjev, kriminalistov in sličnih subjektov vidiš v izobilju. Še celo prosluli „Rinaldo Rinaldini“, ki pohaja iz Goethejevega sorodstva, (spisal njegov svak Vulpino) ne manjka. In ljudje, ki ne marajo Slovencev v Celju, izobešajo v okna razne v Turkovi zalogi v Ljubljani se nahajajoče neestetične povesti. Seveda, v tej družbi vabečih proizvodov vidite tudi — „Štajerca“, „giftna krota“ so ga že iz začetka prav umestno krstili naši slovenski fantje zavoljo njegovega hinavstva.

In vse to priporočljivo čtivs se obeša nalašč tako nizko, da vabi otroke k izložbenemu oknu in zastruplja nedolžnost. In res se zbira dan za dnem kopica otrok pred temi izložbenimi okni in vsrkava va-se strup in pohujšanje. Ravno mladino skušajo vsepovsod ohraniti idealno, vsprejemljivo za lepoto, Celjani pa skrbijo za njeno podivjanje. Po vseh velikih kulturnih mestih imajo odkritosrčno skrb za odstranitev pohujšljivih spisov in podob, Celjani pa ne poznajo važnosti tega kulturnega stremljenja. Zato pa imajo tudi celjske ulice po večerih tako neprijetno lice. Pouličnjaki, zgubljeni otroci, pokvarjeni dečki te nadlegujejo ob vsaki priložnosti na najrazličnejši način.

Taki in enaki so vzroki, da peša v Celju prejšnji lepi tujski promet v poletnih mesecih. Res so poskrbeli Celjani za nekaj lepih cest in poslopij, pa kaj, ko vse napravijo na pol. Omenjene gnjusobe, in za otroke nevarnega pohujšanja nočejo odstraniti. Nadzorovalni organi, naša slavna policija, nima in ne sme imeti oči za take nerednosti: svojim gospodarjem ne bo šla škodo delat. Gospodje na nemški strani pa nimajo smisla za to, ker so protikulturni. Njih edini cilj, edini interes, edin življenjski namen je mržnja do Slovencev in njih zatiranja do — skrajnosti.

Deželni vzorni vinograd in „Cvičkarji“.

„Slovenski Narod“ je v 27. številki z dne 3. t. m. priobčil pod naslovom „Savinjska dolina“ članek, v katerem znani cvičkar med drugim na podel način napada naše poslance, češ, da je vsled njih obstrukcije v deželnem zboru nevarno, da dežela vzorni vinograd v lepih in prijaznih paških gričih ne napravi. . . .

Namen tega članka je očividen. Očrniti hoče marljive naše poslance, sejati razdor in delati zdražbo. Vzorni vinograd je zagotovljen in dela so se pričela. Vendar dopisnik članka v „Slovenskem Narodu“ hinavsko pripominja o nevarnosti, katera preti, — po njegovem mnenju — vsled obstrukcije naših poslancev temu podjetju. Dasiravno dobro ve, da je odločilen faktor edino deželni odbor, vendar razlaga v svoji modrosti razne dvome in pomisleke. Znano je pa nam, da dotičnik ni tako neveden, pač pa je on skrajno zloben. Kakor že omenjeno, so se dela pričela, se bodo tudi izvršila in naj razni cvičkarji še tako napadajo naše poslance zaradi obstrukcije.

Vehementno se v dopisu omenja, da imajo naši poslanci pri tem ravno tolike zasluge, kakor za lepo ali grdo -vremo. Mi si pa dovoljujemo le eno vprašanje: Koliko zaslug pri tem podjetju imajo pa liberalci in dični dr. Kukovec? To naj nam dopisnik „Slov. Nar.“ poroča!

Temu nasprotno pa mi njemu lepo na uho povemo, da je nepobitno dejstvo, da se ravno gospodu dr. Verstovšeku ne morejo odrekati ne male zasluge za ta vspeh.

Skrbeli bomo, da ljudstvo, vinogradniki in pa kmetje, o teh zaslugah naših poslancev in drugih gospodov izvedo. Dolžni smo vsem poslancem, posebno gospodu dr. Verstovšeku, kakor tudi deželnemu odboru, vodstvu kmetijske podružnice in drugim gospodom, kateri so v to hvalevredno delovali, srčno zahvalo.

Pojasnili bomo pa tudi stališče liberalnih korifej in ljudstvo bo brezvestne napade raznih cvičkarjev pri prvi priliki samo obsodilo.

Konečno svetujemo še nam dobro znanemu dopisniku „Slovenskega Naroda“: Opustijo naj se slični napadi, sicer bomo primorani, drugače pisati, — kar pa nekaterim gotovo ne bo všeč. Capito, amice!

Več vinogradnikov.

Naše prireditve.

Kamnica pri Mariboru.

V prostorih gospoda Kristofiča je priredila včeraj S. K. Z. pripravljalni shod za ustanovitev skupine Jugoslovanske strokovne zveze (J. S. Z.) Skupina je namenjena za kmečke posle, dninarje in delavce in v tem kraju zlasti za viničarje. Slovenska kmečka zveza želi, da se tudi poljedelsko delavstvo organizira in sicer v obliki, ki mu je najbolj prikladna, ki torej ne skrbi samo za izobrazbo, ampak tudi za podporo v bolezni, brezposelnosti itd., za pravno pomoč in posredovanje pri delodajalcih. Za druge delavske kategorije že obstojajo take skupine J. S. Z. in se še nove snujejo, za kmečko delavstvo bo v Kamnici prva, a ne zadnja. Snovale se bodo tudi drugod in prosimo somišljenike, da nam gredo na roko z informacijami in sodelovanjem.

Poslanec dr, Korošec je govoril o pomenu kmečkega delavstva. Niti socialdemokrati ne morejo biti poklicani, da skrbijo za kmečko delavstvo, ker so nasprotniki kmečkega stanu in s tem spodkopujejo temelj za kmečko delavstvo, niti liberalci, ker ne cenijo telesnega dela in prezirljivo gledajo na stanove z žuljevimi rokami. Le krščansko naziranje o delu je rešilno za vse delavske skupine. Človek je ustvarjen za delo in namen dela je, da daje življenje posamezniku, da posameznike usposablja za preživljanje svoje družine in za vzgojo otrok. Človeška družba je nezdrava, dokler delavec v njej ne doseže tega, kar je namen njegovemu delu. Zato je treba organizacij, da posamezniku pomagajo do njegove pravice v človeški družbi in da mu nadomestijo vsaj nekoliko to, česar mu družba ne more dati. Govornik je potem razlagal ustroj J. S. Z.

Nato je gospod Žebot iz Maribora še govoril o razmerju viničarjev do gospodarjev, ki se naj drug drugega podpirata v pravicah in dolžnostih. Izvolil se je nato pripravljalni odbor, ki ima nalogo nabrati dovolj udov za skupino in jim razjasniti še posebej pomen J. S. Z., na kar se bo potem definitivno ustanovila viničarska strokovna skupina.

Potem se je vršil kratek politični shod, na katerem je govoril dr. Korošec o obstrukciji v dež. zboru. Volilci so izrekli poslancem zahvalo in popolno zaupanje.

Gomilsko.

Braslovško okrožje Zveze slovenskih deklet je včeraj, dne 9. februarja, imelo svoj prvi občni zbor. Zborovanje se je vršilo na Gomilskem v prostornem Gasilnem domu, ki je bil skoraj poln iz vseh župnij braslovške dekanije došlih poslušalk.

Dr. Hohnjec je kot zastopnik S. K. S. Z. v enournem govoru podal nekaj praktičnih navodil, kako je treba delati v naših društvih, svaril pred največjo sovražnico mladine, namreč pred lahkomiselnostjo, ter bodril dekleta, naj skrbno porabijo dragoceni čas mladih let, da bodo enkrat mogle vspešno izvršiti svoje dolžnosti do sebe, do svojih in do slovenske domovine.

Tajnica Zofka Lukman iz Št. Jurija je poročala o delovanju dekanijskega okrožja. Polona Boldin je podala blagajniško poročilo. Govorili sta še tudi zastopnica dekliške zveze na Vranskem in zastopnica deklet od Sv. Martina na Paki.

Lepe in navduševalne besede je izpregovorila vrla predsednica dekanijskega okrožja Terezija Šketa, ki je bila zopet izvoljena za predsednico. Tudi ostale članice odbora so bile zopet izvoljene; na novo sta vstopile v odbor Blatnik iz Št. Jurija kot namestnica tajnice in Zaveršnik iz Gomilskega kot namestnica blagajnice.

Braslovški gospod dekan Hribernik, ki so na veliko veselje zbrane mladine počastili zborovanje s svojim obiskom, so h koncu izrazili dekletom svoje priznanje nad lepimi vspehi, ki jih je že dosegla njihova organizacija ter jih vspodbujali k nadaljnjemu, složnemu delovanju.

Sv. Martin pri Vurbergu.

V nedeljo, dne 9. t. m., se je vršil pri nas občni zbor bralnega društva, katerega se je udeležilo mnogo mož in mladeničev, žen in deklet.

Po pozdravu predsednika je povzel besedo gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak, kateri je vspodbulal navzoče k temu, da naj pridno uporabljajo vsa sredstva, katera jim nudi bralno društvo za izobrazbo in z vzgledi dokazal, da je v pretečeni kritični dobi ostalo spodnještajersko ljudstvo, katero je izobraženo, mirno, dočim so v drugih deželah bili ljudje zelo zbegani in so vsled tega prišli mnogokrat v škodo. Govornik nam je nato obširno orisal razmere, ki vladajo na denarnem trgu, pojasnil vzroke denarne draginje in z vzgledi iz najnovejšega časa dokazal, da je potrebno, da se kmečko ljudstvo poslužuje le kmečkih posojilnic.

Po govoru se je izvršil običajni dnevni red občnega zbora in se je izvolil stari odbor, kateremu pripadajo vsi župani naše župnije, kar priča, da vodijo naše občine zavedni in za izobrazbo ljudstva vneti možje. Konečno je zapel mešani zbor dve lepi pesmici.

Začetek novega društvenega leta je bil lep in upamo, da se bo društveno življenje v tem letu bolj živahno razvijalo, kot v lanskem.

Druga vojska na Balkanu. Bolgari zmagujejo.

Iz balkanskega bojišča ni posebnih novih poročil. Po sijajni bolgarski zmagi ob reki Kavak je nastala v vojnih operacijah nekaka stagnacija. Vrše se sicer boji pri Kataldži, Odrinu, na Galipoli, pri Skadru, toda kaj odločujočega se ni pripetilo nikjer. Poročila, ki dohajajo, so zelo redka in navadno tudi malobesedna. Časnikarskim poročevalcem je na turški in tudi na bolgarski strani zabranjen dostop na bojišče ter smo navezani zato zgolj na uradna poročila, ali pa izmišljena ugibanja. Uradna poročila so pa seveda prikrojena, tako, kakor se zdi generalnemu štabu prav in ni zlasti na turške uradne brzojavke, kakor se je pokazalo že v prvi vojski, nič dati. Največ pozornosti vzbuja bolgarska akcija na Gallipoli. S svojo zmago so Bolgari prekrižali vse načrte Turkov, ki so jim hoteli vpasti v hrbet in so s prodiranjem na Gallipoli potisnili v ospredje dardanelsko vprašanje. Presenetili so svet z dokazom, da lahko zavojujejo Carigrad in prisilijo Turčijo k miru, če tudi ne žrtvujejo tisoče in tisoče vojakov za zavzetje kataldžkih utrdb. Boji na Gallipoli se nadaljujejo in so bili Turki, kakor pravi najnovejše poročilo, krvavo tepeni, ko so hoteli iti v ofenzivo. Pri Kataldži so Turki, ki so napadli Bolgare, tudi doživeli par porazov. Za Odrin in Skader se bije boj še dalje.

Bolgarske operacije.

Bolgari operirajo na treh straneh, s tremi armadami. Prva armada, ki je utrjena pred Kataldžo, je obsodila Turčijo, da se ne more ganiti iz kataldžkih utrdb in zamore le mirno in udano pričakovati, kdaj bo padel Odrin. Druga bolgarska armada vedno tesneje obkoljuje liki železnemu obroču Odrin ter ga neprestano in vspešno bombardira. Tretja bolgarska armada je pa zavojevala pred Kavak-Bulair na polotoku Gallipoli sijajno zmago nad polumesecem. Ker glede nadalnje operacije te bolgarske armade ni sigurnih poročil, se ne ve, ali nadaljuje svoje prodiranje proti trdnjavi Gallipoli, ki je ključ Dardanel, ali se je omejila samo na to, da je porinila turške čete nazaj za Bulair ter jim na ta način onemogočila vsako nadalnjo ofenzivno prodiranje proti severu. S to zmago so postali Bolgari gospodarji ozemlja na obali Marmara-morja od Bulaira do Rodosta ter med desnim bregom cele reke Ergene od izvira do njenega izliva v Marico. Po poročilih nekega grškega avijatika, ki je vspešno rekognosciral ves polotok Gallipoli, je Turčija spremenila ta polotok v velikansk vojaški arzenal in poročila o novih transportih vojaštva na ta polotok dokazujejo, da so Turki v resnici hoteli napraviti iz tega polotoka nekako podlago za ofenzivo proti Kataldži v desno bolgarsko krilo. Poraz pri Bulairu jim je pa prečrtal vse njihove tozadevne namene. Le morebitna uničujoča zmaga turške vojne mornarice nad grško bi zamogla ta njihov obupni položaj še nekoliko zboljšati. Brez te nadvlade na morju je pa izključeno, da bi se vojni položaj za Turke toliko zboljšal, da bi zamogli rešiti mesto Odrin.

Poraz Turkov na celi črti.

Sofija, dne 9. februarja. Turška armada je včeraj pričela ofenzivo proti bolgarskim četam, ki stoje pred Bulairjem. Prišlo je do krvave bitke, ki je trajala do 3. ure popoldne. Bolgarske čete so začele z energično ofenzivo, porinile Turke nazaj in jih zasledovale do fortov pri Bulairju. Veliko število mrtvih in ranjenih je pokrivalo bojišče. Vjeti Turki so povedali, da se je bitke udeležilo šest turških divizij. Bolgarske čete se ne premaknejo. Ko se je stemnilo, je poskusil sovražnik izkrcati čete v okolici Charköi s pomočjo 20 turških bojnih ladij. Komaj so pričeli z izkrcavanjem, so že prijeli Bolgari izkrcane turške čete in so jim zadali znatne izgube. Nato so odplule turške ladije.

Bombardiranje Odrina se vspešno nadaljuje. Kakor pripovedujejo begunci iz Odrina, tekajo turške čete v Odrinu iz enega dela mesta v drugi del, da jih ne zadenejo granate bolgarskih topov.

Pred Kataldžo so se do sedaj izjalovili vsi poskusi Turkov, da bi pričeli s prodiranjem. Med ranjenimi in padlimi Turki je tudi več črnih vojakov. Nadalnji poskus Turkov, da bi izkrcali pri Badini na severno-vshodni strani Strandže ob obrežju Črnega morja nove čete, so preprečili Bolgari. Turki so imeli pri tem 50 mrtvih.

Svetovno-političen položaj.

Dve zadevi sta, ki stojita trenutno v ospredju mednarodne politike: misija princa Hohenlohe in pa zbližanje med Nemčijo in Anglijo. Lastnoročno pismo našega cesarja ruskemu carju je vzbudilo najrazličnejše komentarje. Vsekakor pomenja korak k zbližanju med nami in Rusijo. V koliko se bo ta namen dosegel, je težko reči. Princ Hohenlohe je že zapustil Petrograd in prinaša našemu vladarju lastnoročen odgovor ruskega carja. Kakor se ne ve za vsebino cesarjevega pisma, tako je tudi nepoznan carjev od-

govor. Več kot podlago za morebitna nadalnja diplomatična pogajanja pa ti dve cesarski pismi najbrže ne bosta tvorili. Soditi po ruskih glasovih ne bo ruska politika krenila v drugi tir. Korak Avstrije se po večini presoja neprijazno in posmehljivo.

Kakor je zbližanje med Rusijo in Avstrijo še nekaj negotovega, tako je tudi akcija, ki stremi za sporazumom med Anglijo in Nemčijo, še v povojih. Nemci bi seveda zelo radi pritegnili k sebi Angleža in se trudijo na vse kriplje, da bi to dosegli, kajti s tem bi osamili Francoze, če se jim pa to posreči, je drugo vprašanje. Če bi naj prišlo do zbližanja, je za Angleže gotovo conditio sine qua non, da pripozna Nemčija angleško supremacijo na morju. Govori se o ugotovitvi razmerja na podlagi 16:10. Naj bo že tako ali tako, gotovo je, da živimo v važnih zgodovinskih časih. Če le Avstrija ne bo vsega zaspala ali pa z nerodnostjo pokvarila.

Raznoterosti.

Iz ljudske šole. Na štirirazredni mešani šoli pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (tretji plačilni razred) je oddati mesto učitelja ali učiteljice. Prošnje do dne 28. t. m. — Na trirazrednici v Prevorjih (drugi plačilni razred) je oddati službo učiteljice, na šestrazrednici v Rajhenburgu (drugi plačilni razred) mesto učitelja, na šestrazrednici v Dobovi (tretji plačilni razred) službo učitelja, na štirirazrednici v Sromljah (drugi plačilni razred) mesto učitelja; prošnje do dne 28. februarja 1913 na dotične krajne šolske svete.

Iz justične službe. Deželnosodni svetnik dr. I. Presker v Ljubljani je imenovan višjesodnim svetnikom. Čestitamo! — V pokoj je stopil sodni nadsvetnik Anton Morocutti v Mariboru. Povodom svojega umirovljenja je prejel za svoje mnogoletno in vestno službovanje najvišje priznanje.

Duhovniška vest. Častiti gospod Alojzij Musi, ki je bil zavoljo bolezni v začasnem pokoju, je nastavljen kot kaplan na Polzeli.

Umrl je bivši češki cesarski namestnik grof Coudenhove dne 7. t. m. v Meranu.

Nevarno je zbolel velečastiti gospod profesor in župnik v pokoju, bisernik Matija Šinko v Središču. Priporoča se duhovnim sobratom v molitev.

Nemška sočutnost napram srbskim ranjencem. Prijatelj našega lista nam piše: Pretečeni četrtek zvečer sem se vozil z večernim vlakom iz Gradca proti Ormožu. V istem kupeju se je vozila tudi neka usmiljenka v civilu ter je v zelo živahnem govoru dokazovala nekemu gospodu, kaki ljudje da so Srbi. Pravila je, da je ob času vojske stregla, oziroma obvezovala ranjence in pri tem baje opazila, da Srbi ne marajo Nemcev in bi bili njo, ako ne bi bila govorila ogrski, najbrž (!) umorili!?! Gorela pa je ta ženska velikanskega sočutja do Turkov in v tej gorečnosti pripovedovala, da, ako je le mogla, je srbskega ranjenca pregledala, a Turke pa tem marljiveje obvezala. Ravno tako so baje delale njene tovarišice Nemke! Zopet dokaz hvalisanega nemškega človekoljubja in dokaz čudnega sočutja do ubogih ranjencev. Še v takih tragičnih slučajih ne more biti Nemec nepristranski.

Predavanja. Gospod dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju, je predaval o slabih posledicah preobilega uživanja alkoholnih pijač v Celju, v vrtnem salonu hotela „Beli vol“, kakor smo že poročali, v nedeljo, dne 2. t. m., za splošno občinstvo, dne 5. t. m. za gimnazijce in za slušatelje kmetijske šole v Št. Juriju na južni železnici, dne 6. t. m. pa za bolj odrasle učence deške in dekliške šole. V pretečenem letu je gospod dr. Schwab predaval (poleg številnih drugih predavanjih) o isti nalogi v Št. Petru v Savinjski dolini, na Gomilskem, v Št. Juriju ob Taboru in v Konjicah. Izjemši Konjic pomagal je pri teh predavanjih častiti gospod dr. Jehart s svojim skioptikonom. Obiskano je bilo vsako teh predavanj od več sto poslušalcev. Take prireditve smatramo iz zdravstvenega in kulturnega ozira za velikega pomena.

Štajerski deželni odbor je že pričel z nakazanjem plače novo imenovanim distriktnim zdravnikom. Eden nam znani gospod distriktni zdravnik je prejel plačo za januar in februar t. l. dne 3. februarja, odtegnili pa so mu nekaj kron iz dosedaj neznanih vzrokov; najbrž bo to imenovalna pristojbina. Direktno dopošiljanje plače smatramo za napredek, ker si gospodje zdravniki prihranijo koleke za pobotnice. Tako direktno dopošiljanje plače bi bilo tudi gospodom učiteljem dobro došlo.

Vinarski in kletarski tečaj na Grmu. Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi dne 10. in dne 11. marca t. l. vinarski tečaj, od dne 12. do dne 14. marca t. l. pa kletarski tečaj. Vspored tečaja bo sledeči: V pondeljek, dne 10. marca, popoldne od 2. do 4. ure: cepljenje trt, biljenje trt v silnicah, gorkih legah in drugih prostorih. Ravnanje s cepljenkami v trtnici. Saditev novih vinogradov. Od 4. do 6. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. V torek, dne 11. marca, dopoldne od 6. do 10. ure: Obrezovanje trt, Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Pomladanska dela v vinogradu. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovcih. V sredo, dne 12. marca, od 8. do 10. ure dopoldne: Ravnanje z vinom. Vpliv trgatve in kipenja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 10. do 12. ure: Preiskava vina. Popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje z zdravo in pokvarjeno vinsko posodo. Cvinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 4. do 6. ure: Praktično razkazovanje v vinski in kipelni kleti. V četrtek, dne 13. marca, od 8. do 10. ure: Pretakanje vina, čiščenje vina z raznimi čistili. Od 10. do 12. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Filtriranje vina. Od 4. do 6. ure: Praktične demonstracije v vinski kleti. V petek, dne 14. marca, od 8. do 10. ure: Napake vina. Od 10. do 12. ure: Vaje v vinski kleti, Popoldne od 2. do 4. ure: Bolezni vina. Ker je udeležba osobito pri kletarskem tečaju omejena, je dovoljen pristop le tistim, katere ravnateljstvo izredno sprejme. Priglasila (po dopisnici) se sprejemajo do dne 26. februarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija pri Novemmestu). Oddaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novegamesta in tudi podpore 2 K na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu izrecno zaprositi.

Liberalci in Nemci zvezani. Iz Celja-okolice se nam poroča: Občinski zastop celjske okolice je imel včeraj popoldne odborovo sejo. Na dnevnem redu je bila stavba nove šole v Gaberjih. Ta točka dnevnega reda je Nemce hudo pekla. Nemški odbornik prosluli dr. Ambroschitz je protestiral zoper veljavnost seje, češ, dr. Benkovič ni več odbornik, ker nima obrti v okolici in ne plačuje več davka. Dr. Benkovič je energično zavrnil ta neosnovani protest dr. Ambroschitza, ker plačuje več davka, kot ta. Nemci so vprizorili kraval in odšli. Slovenski liberalni občinski odbornik dr. Božič je podpiral dr. Ambrožiča in liberalni župan Fazarinc je bil ves čas seje pasiven. Seja je postala vsled tega nesklepčna. Več kot čudno je, da je slovenski skupno izvoljeni župan tako mirno dopustil nemške izgrede.

Za zrakoplovce. Avstrijsko notranje ministrstvo je izdalo natančen seznam prepovedanih pasov za zrakoplovce.

O defravdantu Polanjkotu, ki je za Zadružno vzdignil 40.000 K, se nam od kompetentne strani poroča: Že dne 25. januarja t. l., ko ni bilo ravnatelja Zadružne zveze doma, je dvignil Polanjko s ponarejenimi podpisi 40.000 K ob ¾12. uri; čez dobre pol ure je zanesel svoto nazaj. Dvignil je v Jadranski banki. Banka je vlogo samo njemu — v roke — potrdila. Dviga običajno ne naznani Zadružni zvezi, tako ni bilo mogoče priti na sled. Dne 3. t. m., med sejo ob ¾5. uri, je znova prišel s ponarejenim nakazilom in dvignil 40.000 K in hitro odšel, ne da bi še preštel denar. Banka Zadružne zveze ni obvestila o izplačilu, zato je prišla na sled še le v četrtek predpoldne, ko Polanjkota ni bilo nazaj. Napravil je navadno nakazilo na izplačilo, ponaredil podpise, zato po mnenju advokatov ne zadene krivda in ne škoda Zadružne zveze, temveč banko. Za Zadružno zvezo in vse naše organizacije pa zopet ena šola več, da naj nikdar ne nastavljajo liberalcev pri svojih zavodih.

Štajersko.

Maribor. V soboto, dne 15. t. m., ob 8. uri na večer, vprizorijo naši vrli Orli v dvorani katoliškega delavskega društva, Flößergasse 4, Finžgarjevo igro „Naša kri.“ Med odmori svirajo tamburaši katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Studencih. Slovenci iz Maribora in okolici, pridite številno!

Maribor. Stariši, pazite na otroke! Ko sta se sprehajala v nedeljo dopoldne dva gospoda ob Dravi, zapazita štiri otročiče, ki so si kratili čas s tem, da so zažgali suho travo. Skoraj bi se bila vnela obleka najmlajšemu, kar je preprečil eden gospodov, pogasil ogenj, ki se je urno razširjal ter vzel največjemu dekletu polno škatljico vžigalic. Kaka nesreča bi se lahko zgodila, da nista omenjena gospoda na srečo slučajno mimo prišla. Trava je zdaj že jako suha, a poleg tega je še pihljal lahen vetrič ta dan.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Dne 2. februarja je umrl v Radgoni v bolnišnici občeznani in spoštovani kmet Alojzij Rantaša v 73. letu svoje starosti. Bil je vedno odločen pristaš S. K. Z., dolgoletèn naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in nad 50 let ud Mohorjeve družbe. Pogreb se je vršil dne 4. t. m. v Radgoni. Vodil ga je rajnega sin, častiti gospod P. Ljudevit Rantaša, minorit v Ptuju. Vsem prijateljem in znancem priporočamo rajnega v blag spomin.
zvezo s ponarejenimi podpisi pri Jadranski banki v-

Ormož. Kako lepe stvari se dogajajo v tukajšnjem „velenemškem“ taboru, svedoči ta-le dogodek: Tukajšnji „šubführer“ je oddal neko dekle nekemu tukajšnjemu „velikemu Nemcu“ in ta je potem isto gnal proti kolodvoru. Samo spotoma se je na neki klopi vpričo več ljudi, med njimi celo par šolskih otrok, pregrešil zoper nek paragraf. Ormoški nemškutarji so si priborili s tem zopet več lovorik in so lahko še ponosnejši na svoje „vzorne“ pristaše.

Žalec. Tukajšnji zdravnik dr. Bergmann se je zaročil z gospodično Olgo Potočnikovo iz Ptuja.

Zgornja Ponikva. Župnik na Zgornji Ponikvi, velečastiti gospod Jožef Kunej je stopil v pokoj.

Trbovlje. Med rudarji je začela razsajati nalezljiva bolezen legar (tifus(. Obolelo je okrog 80 delavcev, izmed katerih jih je nekaj umrlo. Občinska in rudarska bolnišnica ste prenapolnjeni z obolelimi, katerim strežejo usmiljene sestre.

Koroško.

Strašna smrt pridne deklice. Iz Št. Ruperta pri Velikovcu poročajo: Na pepelnico, dne 5. t. m., smo imeli tukaj zelo žalosten pogreb. Položili smo k zadnjem počitku zelo pridno 28letno deklico in res spretno šiviljo Zefiko Vajdlič, po domače Sivčevo, v Mrzli Vodi, ki je bila na železniški postaji v Rekarjivasi dne 2. t. m. od vlaka povožena. Na pustno nedeljo, ki je bila letos tudi svečnica, je bila Zefika Vajdlič ob enem s sorodnico Kavanovo Anico iz Klopic na božji poti na Sveti Gori pri Gorici, kamor si je že dalje časa želela romati. Tam sta seveda pridni deklici prejeli svete zakramente in vse veseli sta se zopet vrnili nazaj na Koroško. Zefika Vajdlič je bila s tako srečno izvršeno božjo potjo še posebno vesela, toda pa ni slutila, da je sveto obhajilo na Sveti Gori prejela tudi kot popotnico. Z vlakom ob pol deveti uri zvečer sta deklici srečno dospeli do domače postaje v Rekarjivasi. Vlak stoji pa tu samo 1 minuto, izstopilo je iz vlaka zelo veliko potnikov in veliko ljudi je tudi v vlak vstopilo. Pa preden so še vsi ljudje izstopili, je vlak že začel zopet odhajati. Tako je neki mož, ki je naglo iz vlaka skočil, padel vsled odhajanja vlaka na tla in se poškodoval na glavi. Zofika Vajdlič je za njim stopila iz vlaka, pa je spodrsnila in bila vržena pod vlak. Grozno je uboga deklica zavpila, dobila je smrtnonevarne poškodbe na hrbtišču in tudi desna noga je bila zdrobljena. S tovornim vlakom, ki je kmalu prišel, so deklico poslali v celovško bolnišnico. Med vožnjo je bila ves čas še pri zavesti in klicala Mater božjo na pomoč. Ko so pa ubogo deklico na postaji v Celovcu prenašali v rešilni voz, je revica izdihnila — svojo dušo.

Št. Lenart. Pri nas se vrši dvadnevni socialni tečaj dne 17. in 18. februarja. Tečaj priredi S. K. S. Z. za Koroško.

Možica. Dne 16. februarja se vrši redni shod izobraževalnega društva in sicer ob 10. uri predpoldne pri Žagmojstru. Govornik iz Celovca.

Bilčovs. Izobraževalno društvo „Bilka“ priredi dne 16. febr., popoldne ob 3. uri, svoj prvi občni zbor. Zveza pošlje govornika.

Tinje. V Tinjah se vrši v nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po blagoslovu, ženski shod in sicer v proštiji.

Št. Janž v Rožu. Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico napravi svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. svečana, ob 3. uri popoldne, in sicer pri Tišlarju v Št. Janžu. Na vsporedu so običajna poročila društvenega odbora in volitev novega odbora.

Razgled po svetu.

Grozna nesreča v rudniku. V nekem premogovniku v Nifukuoska na Japonskem je eksplodirala mina, ki je zasula 150 rudarjev. Ni nobenega upanja, da bi jih rešili in še žive izvlekli na dan.

Zanimanje za Slovence. V Parizu se je te dni ustanovil poseben klub, ki je prevzel nalogo, da širi med francoskim narodom poznavanje Slovencev in njihov pomen v kulturnem razvoju jugoslovanstva. „Groupe d' etudes Franco-Slovenes“, kakor se društvo imenuje, hoče potom predavanj in tudi potom žurnalistike seznaniti Francoze o razmerah Slovencev, o njihovih narodnih bojih napram pangermanizmu in tako opozoriti vesoljni svet na kričeče krivice, ki se gode Slovencem v narodnem oziru. Na čelu teh prijateljev Slovencev stoji veleinteligenten in socijalno visoko stoječ mož, namreč nek gospod Julij Tixerant.

Industrija s sardinami ni šla le na Francoskem po zlu, ampak tudi pri nas. V Dalmaciji in Istri smo imeli prav lepe tovarne, ki so razpošiljale na tisoče škatljic v svet. Polagoma pa je začela stvar pešati in dandanes te tovarne ne krijejo več niti domačih potreb. Pri nas v Avstriji se porabi letno do 90.000 škatljic sardin, a vsa naša industrija spravi skupaj komaj 60.000 škatljic. Nekdaj cvetoča tovarna v Isoli je imela lani 800.000 K deficita in drugod ni nič boljše.

Moteni ples gasilcev. Čuden ples so imeli pred kratkim gasilci v Švarcavi. Komaj so se zbrali ter začeli plesati, je začelo goreti v Guntramu. Gasilci so prenehali plesati ter se odpeljali gasit. Ko so požar pogasili, so se vrnili ter zopet začeli plesati. Tedaj pa so jih pozvali ravno v nasprotno stran gasit. Gorelo je posestvo kmeta Spaunfäbla. Oba požara so baje zlikovci nalašč zanetili, da bi gasilci ne mogli plesati.

Pretkane sufragetke. Iz Londona poročajo, da so ondotne sufragetke zopet izvršile originalno šalo. Ministri so dobili pred zasedanjem lordske zbornice nefrankirana pisma. Ko so plačali porto, so našli v pismih velike letake z napisi: Votes for Women! in na drugi strani pa opombo: Vi ste izdajica. V pismu je bil drobno raztolčen poper, vsled česar so morali ministri prav pošteno kihati. Seveda se je smejala cela zbornica.

Lepi prostori

za trgovino se dajo v najem v posojilničnih prostorih pri sv. Benediktu v Slov. gor. poštenemu in solidnemu trgovcu. Prostori so spremljeni s štelažami, ker se je tam že več let trgovinska obrt izvrševala. Več pove Posojilnica pri sv. Benediktu v Slov. goricah. 29

Biser

med vsemi žitnimi kavami je **Franckova Perl-rž.** Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč in fine kokovosti.

K vsaki

žitni kavi pa je, da se doseža v resnici poln okus in lepa, okusna barva, treba pridejati malo porcijo

pravega zagrebškega : Franckovega pridatka za kavo.

Obe vrsti se dobita v vsaki špecerijski trgovini. —

Loterijske številke.

Gradeb	5. februarja 1913	28	9	21	43	39
Linc	8. „ „	46	25	63	18	85

Liniment mazilo,

najbojše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu" v Mariboru
Glavni trg tik rotovža. 131

A. Vihar & N. Novak

Koroška ceste 53 Maribor Heugasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeljujeta portale in prevzameta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Gostilna,

dobro idoča, s trgovino vredna najprometnejšem kraju v **najbližji okolici mesta Celje,** z vso gospodarsko opravo, hlevi, konji, vozovi, travniki itd. se takoj proda **zelo poceni,** vse skupaj za 30.000 kron. Kje, pove upravništvo tega lista. 15

»Straža« je najuglednejši spodnještajerski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo vspešno.

Važno za ženine in neveste!

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva** nizko **pod lastno ceno,** kot elegantna **pohištva** za **spalne sobe** in **obednice,** elegantne **pisalne mize** itd. od najpriprostejše do najfinejše izpeljave. **Neverjetno poceni!**

Josip Kolarič, mizarski mojster
v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 9.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU")
v CELJU, Graška cesta štev. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po 5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 MARIBOR lastna hiša

Državni telefon št. 113

Poštn. hran. št. 25010

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejše črke in moderne obrobke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor:

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, zadružna in društvena pravila, nadalje za posojilniške, občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: **pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, jedilnike, vabila, plesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.**

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. **Parte in žalostinke** v najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

priporoča **svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje, društva in zasebnike.** Priporoča tudi pisalne potrebščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kancelijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — **Trgovske knjige** v raznih velikostih. **Spominske knjige** (Poesie). **Knjige za slike** (Photographie-Album) itd. — **Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki** kakor:

Venec pobožnih molitev in sv. pesmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati, Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja, Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega sveta, Vrtec sv. devištva itd. — **V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige** n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni ministrant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomšeka zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv. birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi **križi,** stenski, nikljasti leseni razne velikosti in cene. — **Svetinjice** iz aluminija, Srca Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo **svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev,** kakor tudi za Marijine družbe. **Rožni venci,** leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža". Odgovorni urednik: Lav. Kemperle. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.